

RÖPORTAJ

Biz Her Zaman Kazanırız. Kazancımız, Niyetimiz ve Emeğimizdir. Bize Onur Kazandıran Özgüvenimizdir.

Çağrı Avukatlar Grubu Baro Başkan Adayı Av. Muharrem Balcı ile Röportaj*

Sayın Balcı, Çağrı Avukatlar Grubu İstanbul Barosu başkan adayısınız. Seçim broşürlerinde kendiniz için “çantalı avukat” tabirini kullanmışsınız. Bu çantalı avukatın mücadelesinden biraz bahseder misiniz?

“Çantalı avukatlık”, adliye koridorlarında, mahkeme salonlarında savunma çilesi ve yaşam savaşı verirken, tüm bu yaşamı bir tek amaç uğruna örgütlenme iradesi ve çalışmasını göstermektedir. Adına “hukuk hareketi” denilen bu amaç, “hukukun yaygınlaştırılması”, “hak arama bilincinin yeşertilmesi”, “özgürlüklerimizin teminatı olma mücadelesinin kendisidir”. İstanbul Barosu seçimlerine katılma kararı bu mücadele içinde bir konsepttir. Bu konsept, bu güne kadar yapılan fikri çalışmaların ve çalışmayı yapanların test edildiği zemine oturacaktır. Önümüzdeki günler de, bu zeminin ve çalışmanın sonuçlarını alacağımız günlerdir. Yaptığımız, bir ekip çalışmasıdır. Çantalı avukat, bu çalışmalar içinde herkes gibi bir çalışandır. Diğerlerinden farkı, diğerlerinden daha fazla çalışma zorunluluğudur. Bu zorunluluk, tecrübi birikimin genç enerji ile birleştirilmesi gerekliliğinden kaynaklanmaktadır. Çantalı avukat burada üzerine düşeni yapabilirse kendini mutlu sayacak ve hukuk hareketi içindeki diğer konseptlere katkı verebilecektir.

Güzel bir yere getirdiniz konuyu. Yazılarınızda da sıkça bahsediyorsunuz. “hukukun yaygınlaştırılması”, “hak arama bilincinin yeşertilmesi”, “özgürlüklerin teminatı olma” özgürlüklerin teminatı olma mücadelesini gelecek tasavvuruyla taçlandırma...”, tüm bunlar ne demek?

Hakkı, Allah'ın insanlara en büyük lütfu olarak kabul ederek özgürlüklerine sahip çıkma anlamında bir hak bilinci ve mücadelesi ile adaletin gerçekleştirilmesi süreci olarak algılayanlar, hukuku toplumun kılcal damarlarına kadar yaygınlaştırmak isteyenlerdir. Hukukun yaygınlaştırılmasından anladığımız budur. Bu bir süreçtir. Her türlü teorik zemini ile birlikte sürekli hareket halinde, bir mücadele stratejisi kapsamında yürüyecek süreç. “Özgürlüklerin teminatı olma”. Bu kavram, aynı zamanda hukukun yaygınlaştırılması süreci gibi yine bir süreci işaretliyor. Hukukun

(*) Röportaj, ÇAĞRI AVUKATLAR GRUBU'nun 2004 İstanbul Barosu Seçimlerinde çıkardığı ÇAĞRI Dergisi'nin Ekim 2004 sayısında yayınlanmıştır.

yaygınlaştırılmasının beraberinde ve sonucunda oluşacak bir konsept de diyebilirsiniz buna. “İnsanlığın hukukuna malik olması” ve dolayısıyla hak ve hukukunun bilincinde olması, beraberinde öncelikle kendinin, sonrasında da içinde yaşadığı toplumun özgürlüklerinin teminatı olması anlamında bir süreç.

Kendi özgürlüklerinin farkında olmayan, bir başka ifadeyle öznel kıyameti kopmuş ve nesnel kıyameti bekleyen unsurlar, hukukun yaygınlaştırılmasından nasiplerini alamadıkları gibi, özgürlüklerinin teminatı olma konseptinden de yararlanamayacaklardır. Şimdi çok içsel gelebilir, fakat böylesi bir süreci yaşamak istemeyen insan tasavvur edebilir misiniz? Edemeyeceksek, bu süreci herkesin yaşaması için özveride bulunmamız gerekmez mi? İşte bu kavramsallaştırma bu düşüncenin bir ürünüdür diyebiliriz.

Ayrıca hepimizin bir gelecek tasavvuru vardır ve olmalıdır. Maddi ve manevi, gelecekle ilgili kendimiz veya toplumumuz, insanlığımız için bir gelecek tasavvur ederiz. Karine olarak hep iyiye yönelmiş olan insanoğlu, gelecek için de güzellikler tasavvur eder ve diler. Ben bu karineyi esas aldığım için, insanlığın Allah tarafından yönlendirildiği tarafa doğru bir gelecek tasavvurundan hareketle ve bu tasavvurun gereği olarak da insanla insan, insanla sistem ve insanla doğa arasındaki ilişkileri insani bir hukuk zemini içinde mütalaa ettim. Bu mütalaa söz konusu hukukun yaygınlaştırılmasını ve böylece özgürlüklerimizin teminatı olmayı içine barındırmıştır.

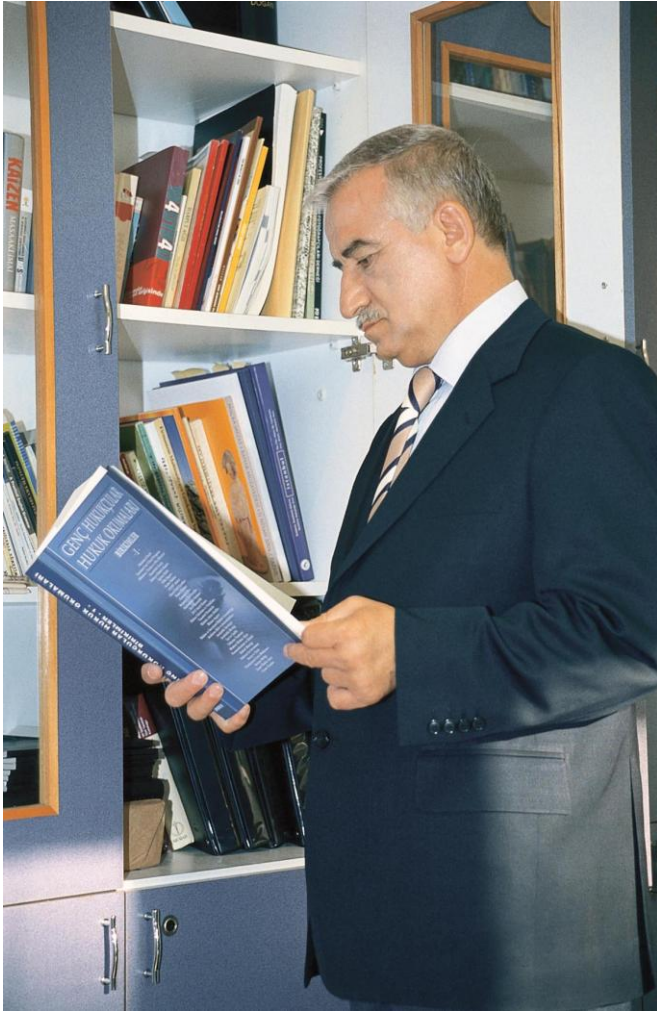
Biraz da baronun mevcut çalışmalarından bahsedebilir misiniz?

Konuya iki açıdan yaklaşmamız gerekiyor. Birincisi Baronun mesleki faaliyetler bakımından avukatları maddi ve manevi yönden rahatlatacak, yaptıkları işten haz alacak şekilde avukatlığı yapmalarını sağlayacak ve bu arada da tabii ki karnını da doyuracak rahatlığa eriştirecek çalışmalar yönünden.

İkincisi, hukuk sisteminin hani o hiç ağızlarından düşürmedikleri muasır medeniyetler seviyesine yükseltecek çalışmalar yönünden. Her iki yönden de yapabilecekleri o kadar çok iş var ki, yapmak isteseler dünyanın en mutlu insanları olabilecekleri gibi, kendi meslektaşları ve ülke insanları nazarında heykeli dikilecek adamlar olurlar. Fakat şöyle bir geriye baktığımızda, mesleğin önünü açacak faaliyetlere bile zaman ve imkân ayırmıyorlar. Avukatlar arasında bir anket yapılırsa ve “Baronuz avukatlığın önünü açmak için ne tür hazırlıklar yaptınız” diye sorulsa alacağınız cevap sadece bir ünlem işareti olacaktır. Zira seçim çalışmaları ve propagandaları sırasında bile mesleğin önünü açacak faaliyetlere ilişkin raporlara rastlayamazsınız. Çünkü Baro yöneticilerinin genelde

mesleğin sorunlarına duyarlılığı yoktur. Mesleğe de mesleğin getirdiklerine de doymuşlardır. İçlerinde çok azı çantalı avukat makamındadır. Olanlar da genellikle ideolojik yaklaşım ve örgüt çalışmalarından mesleğin gelişimine zaman ayıramazlar.

İkinci olarak, Hukuk yönünden muasır medeniyete erişme konusu bizi yakından ilgilendiriyor. Bakalım muasır medeniyetlerde hâkimlerin ve yargının bağımsızlığı ne âlemde. Siz düşünebilir misiniz ki, çağdaş bir ülkede çağdaş yargı mensupları ülkenin güvenliği ve laiklik-gericilik konusunda askeri bürokrasiden brifing alsın. Hangi medeniyetin takipçileri bunlar? Peki, kim muasır medeniyete karşı kara cahiller olarak hukukun önüne, demokrasinin önüne, yargı bağımsızlığının önüne taş koyuyor? Ülkenin yüksek yargı üyelerinin bir kısmı ile ilgili yazılıp çizilenler, açıklığından dolayı ekmek çalan çocuklar için bile yazılamayacak boyutta. O halde her yıl adli yıl açılışlarındaki nutuklar neyin nesi? Cambaza bak hikâyesi cuk oturmuyor mu? Sonra da bu nutuk çekenleri barolarımız alkışlamıyor mu? Baroların Neşter Operasyonu'nun ve benzeri operasyonların varlıklarından haberi olmadığını kim iddia edebilir? Bunlar bizim gözümüzün önünde olmuyor mu? Sokaktaki vatandaş biliyor da barolar bilmiyor mu?

Peki, Baroların sivil toplum kuruluşu olduğunu iddia edenler, politik arenada prim yapmak için tren kazalarını araştırmaya kendi sorumluluk alanlarının dışına gidenler neşterlerinin farkına neden varamazlar? Tüm bu sorular, aslında baroların işlevlerini anlatmak için yeterlidir. Tüm bu gerçekler bir taraftan da yüksek yargı organlarının ve baro yöneticilerinin ara sıra bazı gerçekleri söylemelerine vesile olmuyor değil. Hani günah çıkarma babından, yargının bağımsız olmadığını söylemeleri gibi. Bir yandan yargıyı ve mensuplarını, bağımsızlığı ortadan kaldıran silahlı güce teslim edeceksin, bir yandan kanun dışı güçleri ağırlayacaksın, halkın gözünde neşter vurularak karnı deşilen ve pislikleri açığa çıkarılan pozisyonu alacaksın, öte yandan da yargı bağımsızlığı yok diyeceksin.

Çağdaşlık denen şey bu mu? Bakın biz yargı bağımsız veya değil diye bağırıyoruz. Çünkü geleceğe umutla bakıyoruz. Kendisine neşter vurulmayarak yargı mensuplarını, hâkimiyle, avukatıyla, savcısıyla en iyi hukukçu olarak yetiştirmeye gayret ediyoruz.

Baroyla avukatların ilişkileri üzerine gözlemlerinizi neler?

Bu ülkede devamlı vesayet ilişkisi, işlemektedir. Adalet Bakanlığı Barolar Birliği de Baroların vesayet makamıdır. Eh Baromuz da bundan nasiplenmesin mi? Baromuz da avukatların vasiliğine soyunmuştur. Utandığından değil, zaman bulamadığından tırnak muayenesi yapmıyor. Saç, sakal, bıyık, başörtüsü aklınıza gelen her tür kıyafete karışır. İnancından dolayı başörtüsü taktığı için, henüz avukat olmamış ve Baronun üyesi olmamış, hiçbir hizmetini ulaştırmamış, üstelik gereksiz yere bir sürü eğitime tabi tuttuğu, ücretsiz bir yılını işgal ederek angarya yasağını çiğnediği stajyerin stajını yakar, avukat ise barodan atar. En basit bir şikâyetle üyesi hakkında disiplin soruşturması açar, fakat kanuni süresi içinde soruşturmayı ve yargılamayı tamamladığı halde nihai karar verir ve ille de cezalandırmaya çalışır. Özgüveni olmayan, vesayet zincirini kıramamış Baroların, başkaları üzerindeki kendinden menkul vesayetlerini kaldırmalarını beklemiyoruz. Ayrıca hep ötekini mahkûm etmeye, ortadan kaldırmaya yarayan ve gerektiğinde ellerinin tersiyle itebilecekleri meslek ilkeleri oluşturuyorlar. Bu ilkelerin meşruiyeti nereden geliyor? Meslek bizzat bu ilkeleri belirliyor mu? Bu ilkeler, kabuller ve yasaklar üzerinde ittifak var mı? O halde bir sonuç daha çıkmaktadır. Barolarından memnun olmayan, zihinlerindeki, beklentilerindeki Baroyu arayan meslektaşlarımızın makûs kaderi değiştirmek için mutlaka oy kullanmaları, kendi özgüvenlerini kazanmaları gerekmektedir.

Ön seçim sonrası yaptığınız değerlendirmede "genç kardeşlerimin heyecanlarını ve enerjilerini kullanma biçim ve bilinçlerine hayran kaldığımı ifade ediyorum" şeklinde yazmışsınız. Gençlere olan bu vurgunuzun sebepleri neler?

İnsanları sınıflara ayırmak doğru değil belki, fakat iki tip üreticiden bahsetmek çok abes sayılmaz. Ben bu iki sınıftan birine olgun birikim, diğerine genç enerji diyorum. Olgun birikimin bir kısmına baktığımda, yapıp ettikleriyle yalnızlıkları oynayan ve hayatın gerçeklerini bünyesine kazıyan bir grup; genç enerjiye baktığımda geleceği kuşatacak kadar engin bakışlı eylemli, henüz hayatı ve parçalara ayırmamış, meslek hastalığına tutulmamış, idealist, fakat tecrübesiz bir topluluk görüyorum. Olgun birikimin ilacı genç enerjinin eylemselliğine katılım; genç enerjinin ilacı olgun birikimin ürettiklerine eklenmedir.

Savunma Hakkı'na dair bir kitap da çıkarmışsınız, biraz bahseder misiniz savunma hakkından?

Savunma, yargılama işlevinde yargının kurucu unsurlarından biridir ve en önemlisidir. Dolayısıyla insan olma özelliği dolayısıyla her kişi hak arama özgürlüğünün işlevi olarak savunma hakkına sahiptir. Kimse savunmasız bırakılamaz. Asıl olan suçun niteliği değil, insan olarak savunulmak gerektirir. Savunma suçu üstlenmek değil, savunulacak kişinin savunma hakkını kullanmasına yardımcı olmaktadır. Abartılı gelebilir ama hukukçuluk hayatımda hukukçuların savunma hakkından çok, savunma mesleğine iltifat ettiğini gözlemledim. Kimi hukukçularımız devlet kapısındaki "olur"ları gözlemlemekten, kimi hukukçularımız da meslekteki ekonomik kaygılardan dolayı savunma hakkına ilişkin bilinci geliştiremediler. Sonuçta da savunma, savunmayı savunur hale getirildi. Gün geçmez ki bir avukat dayak yemesin veya mahkemelerde hâkimlerin veya

savcılarının savunma hakkının kullanılmasına ilişkin engellemelerine maruz kalmasın. Savunma mesleğinin aslında hakkının kullanılmasından başka bir şey olmadığını, bu yolda yapılacak mücadelenin kutsallık zırhına bürünmüş değil, özünde kutsallık taşıdığı anlatmaya çalışıyorum. Savunmayı savunmaktan ziyade, savunmanın asli unsur olduğunu, savunulmaya ihtiyacı olmadığını, savunma karşısında kutsallık iksiri katılmamış diğer işlevlerin kendilerini savunmaya ihtiyacı olduğunu işlemeye çalışırım.

Bir makalenizde "Türk hukuk sistemi insana verilen değer yönünden bünyesinde birçok eksikliğin yanı sıra aykırı düzenlemeler de taşımaktadır" demişsiniz. Bunu açabilir misiniz?

Düşünce ve ifade hürriyetinin gerek mantalite, gerekse yasal düzenleme şeklinde de olsa bulunmadığı bir ülkede insana verilen değerden bahsedilebilir mi? İnsana değer verdiğini iddia eden bir siyasal ve hukuki sistem, devlete karşı işlenen suçları af kapsamı dışında, bireylere karşı işlenen suçları af kapsamı içinde değerlendirir ve af yasaları çıkarabilir mi? Siz hiç ırzına geçilmiş devlet duydunuz mu? Fakat ırzına geçilmiş binlerce insanın onca İstrabina karşılık caniler, tecavüzcüler affedilmekte, buna karşılık devlet ve devlet güçleri aleyhine söz söyleyenler, devletle kendilerini ve ahlaki değerlerini özdeşleştirenler tarafından af kapsamı dışında tutulmaktadır.

Hukuk formasyonu kavramın makalelerinizde bolca kullanıyorsunuz. Nedir bu hukuk formasyonu? Allah vergisi midir, pozitif hukuku yalayıp yutmak mıdır, adliye koridorlarında iş yapma usullerini bilmek midir?

Hukuk formasyonu, hak ve hukuk pratik anlamlarını kavramlarının teorik ve kavrayabilen; sadece gerektiğinde değil, geleceği de hazırlayan; hak ve hukuk alanında düzenleyici bilgi ve sonuçları ortaya üretici ve koymaya yatkın beceridir. Hukuk formasyonu bir Allah vergisi değildir. Kazanılabilir ve geliştirilebilir bir çabadır. İki alt dayanağı vardır: Bilgi ve çalışma. Bilgi kazanılır, çalışma veya yönelme ise irade edilir, istenir. Her ikisi bir araya geldiğinde, kişi hukuk formasyonunu kazanır.

Bilgiden kastımız, hukuk bilgisi ve hukuk felsefesinin öğrenilmesidir. Tabii ki burada öğrenilecek olan hem tabii/ilahi hukuk, hem de pozitif hukuktur. Hukuk bilgisi her ikisini kapsamalıdır. Öğrenilmesi çok kolaydır. Çünkü tüm hukuk sistemleri, tabii/ilahi hukuka yönelik olma iddiasıyla yapılmaktadır. Zor olan, ilahi hukuka aykırı düzenlemeleri yapmak ve uygulamaktır. Bu yüzdendir ki, hukuku katledenlerin işi, hukuku önde tutanlardan daha zordur. Hukuk formasyonunun diğer kaynağı ceht yani gayret ve yönelme, hukukçuda, insani ve toplumsal vasıfların öne çıkması anlamındadır.

Herkesin kendine yakışanı yapması anlamında, hukukçunun da hukukçuluğunu ortaya koyması, özelde kendisinin, genelde de toplumun hukuki sorunlarına sahip çıkması ve çözümler üretmesidir. Bunun yanı sıra yakın tarihi bilmek, değerlendirmek ve yararlanmak bir siyasettir. Her düşünce tarzının ve disiplininin uygulamaya dönüştürülmesi çabası bir siyasettir. Siyaset, ancak bu anlamıyla, sadece çirkin politika olmaktan çıkarılmış, bir strateji ilmi haline dönüştürülmüş olur. Tabii ki bu strateji ilminin hukuk alanında da gerçekçi yansımalar hukuk siyasetini oluşturacaktır.

İşte hukuk formasyonu dediğimiz budur. "Hak, kişinin kendi hukukuna malik olmasıdır". Kendi hak ve hukukunu bilmeyen kişinin, buna malik olmasının mümkün olamayacağı aşikârdır. O halde kendi hukukuna sahip olacak kadar hukuku bilmek, kişinin kendi çapında hukuk formasyonuna sahip olması demektir. Hak arama öncelikle insan için bir erdemdir. Hak arama erdeminin farkında olmayanlar için bu bir anlam taşımasa da, böyleleri kendi şahıslarında tadacakları hukuka aykırı işlem ve eylemlerden dolayı geç kalmış olacaktırlar. Hukuk, her alanda ve her haliyle kullanılmalıdır. Tebaayı gütmek kolay, bilinçli vatandaşı gütmek zordur. Bir takım sıkıntılara katlanmak, bilinçli olduğu takdirde siyaset, bilinçsiz olduğu takdirde ise köleliktir. Siyaset bilgi ve birikimle yapılır. Henüz hukuku ve hukuk bilgisini kullanmayı öğrenemeyenlerin, geleceğe ilişkin siyaset yaptıklarına inanmak mümkün değildir.

Hukukun yaygınlaştırılması için uğraş verenler, sadece insanlara bir şeyler öğretmek için mi varlar?

Hayır, onlar kendi onurlarını için de mücadele etmeli ve misyonlarının gereğini yerine getirmeye çalışmalıdırlar. Her şeyi dert etmeliler. İsrail tankları altında ezilen Filistinli çocukları, ABD jetlerinin bombalarıyla can veren Afgan ve Iraklıları, anaları, kardeşleri, işkence altında inleyenleri, F tipi cezaevi mağdurlarını, AB kapılarına umut bağlayanları/umutları tükenenleri, özgürlükleri için zincirlerini parçalamaya çalışanlarını ve daha birçok olumsuzlukların yanı sıra nereden başlanması gerektiğini dert etmeliler. Amaçları küfrederek rahatlama değil, fakat dövüşmeden insan kalabilmenin mümkün olmadığını da bilmeli ve bunu anlatmaya çalışmalıdırlar. Hukuk çalışmaları, bizim sürekli piyasada olmamızı gerektiriyor. Hukuksal dönüşüm, öncelikle, hakların kullanılması bakımından üzerimize düşen görevleri yapmaya çalışmamız, insana ve insanlığa ilişkin hakları soyut algılamadan kurtararak gerçekleştirebilmeleri yönünde toplumsal çaba göstermemiz, evrensel ve ilahi ilkelerde birleşmemiz, bütünleşmemiz hukukun nesnelere özne olmaya davet eden bir çaba içinde bulunmamız anlamındadır. Böylesi bir çabaya ancak alt yapı çalışması denebilir.

Çağrı Grubu yıllardır baro seçimlerine hazırlanıyor. Bu hazırlığın önceki hazırlıklarından bir farkı var mı? Son olarak hazırlıklarınızdan bahseder misiniz?

İlk defa Çağrı Grubunun müstakil bir Seçim Koordinasyon Merkezi (SKM) oldu. Bu merkezde bir seçim bürosunda olması gereken her tür imkân bulunmaktadır. Fikri Komitede yer alan arkadaşlarımız CMUK Savunma Hakkı, Sosyal Güvenlik ve Adli Yardım konularında kapsamlı çalışmalar yaptılar. Çağrı Avukatlar Grubu, bu yıl Avukatların mesleki sorunlarına ilişkin fikri çalışmalarını kitaplaştırdı. Birçok hediye hazırladık ve bunları dağıtıyoruz. Liste tarama çalışmalarını aralıksız yürütmekteyiz. Tüm meslektaşlarımızla iletişim kurmaya çalışıyoruz. Yine ilk defa Çağrı Avukatlar Grubunun bir Tanıtım Seti ve içinde bir de Tanıtım CD'si hazırlandı. Tüm bu çalışmaları meslektaşlarımıza ulaştırmaktayız. İlk defa Çağrı Grubu felsefi tanımlaması yapılmış, bizim için biri inanç değerlerimizi, diğeri özgürlüğü ifade eden çift hilal ile, her ikisinin bir denge, fakat sürekli ve hareketli olarak adalet yönüne yönelmiş bir dengeyi ifade ederek kendi içinde ve Seçim Bildirgemizle de bütünleştirilmiş bir logo ile ortaya çıktık. Çağrı Grubu geçmiş yıllarda yayına sokmuş olduğu web sayfasını bu yıl tekrar aktif hale getirmiştir.

Bundan sonra Web sayfamız çok daha etkin şekilde yayında olacak ve meslektaşlarımıza hizmet edecektir Hepsinden önemlisi, Çağrı Grubu bu güne kadar adayını belirlerken zorlanmaktaydı. Bu yıl Grup içinden gönüllü aday adayları ve ön seçim yapılarak aday çıkmıştır. Çağrı Grubu ilk defa ön seçim yapmıştır. Ön seçimin, katılan arkadaşlarımıza kazandırdığı heyecan ve tecrübe 2004 seçimlerinin motoru olabilecek kapsamdadır. Çağrı Avukatlar Grubu ilk defa bu kadar yoğun entelektüel çalışmalarla seçim çalışmalarına katılmaktadır. Bunda grup sorumlularının olgun birikimi genç enerji ile bütünleştirmesinin payı önemlidir. Ve bir önemli husus daha: Çağrı grubunun diğer gruplarda olmayan bir özelliği, bir hukuk hareketi oluşturma azim ve gayretiyle çalışan genç hukukçu kadrosuna sahip oluşudur. Son söz olarak: **"Biz her zaman kazanırız Kazancımız, niyetimiz ve emeğimizdir. Çünkü bize onur kazandıran özgüvenimizdir."**

Efendim teşekkür ederiz, başarılar diliyoruz.